

Uzņēmējdarbības vide

Darbaspēks un nodarbinātība

Darba tiesiskās attiecības Krievijā regulē Krievijas Darba kodekss. Darba līgumus var slēgt gan uz noteiktu, gan nenoteiktu laiku, kas nepārsniedz 5 gadus. Līgumus uz noteiktu laiku var slēgt kāda projekta īstenošanai vai sezonālu darbu veikšanai. Darba devējam rakstisks darba līgums noslēdzams ar katru darbinieku. Darba uzdevumi tiek aprakstīti darba grāmatiņā (*trudovaja knizhka*).

Pārbaudes laiks

Pārbaudes laiks parasti ilgst līdz 3 mēnešiem. Direktoriem, galvenajiem grāmatvežiem, direktoru vietniekiem pārbaudes laiks var sasniegt 6 mēnešus.

Darba alga

Ja darba algas izmaksa kavējas vairāk kā 15 dienas, darbiniekam ir tiesības informēt darba devēju par to un pārtraukt darbu. Darba devēja pienākums ir maksāt procentus par katru nokavējuma dienu - 0,04% apmērā no nesamaksātās algas. Tāpat šādos gadījumos tiesa var uzlikt par pienākumu darba devējam par katru nokavēto dienu izmaksāt darbiniekam algu 2/3 apmērā (rēķinot no vidējās izpeļņas 12 mēnešos). Ja algas izmaksa kavējas par 2 mēnešiem, tad darba devējam var uzlikt sodu RUB 80 000 (~160 LVL) apmērā vai piemērot brīvības atņemšanu līdz 2 gadiem.

Darbinieku tiesības

Krievijas Darba kodekss paredz darba ņēmējiem šādas garantijas:

- samaksu par papildu darba stundām, ja veikts arodbiedrības pārstāvja darbs, ja darbinieks piedalījies tiesā, vēlēšanās, pildījis citus valsts vai sabiedriskos pienākumus;
- dažādus sociālos labumus: maternitātes pabalsts, apmaksātas brīvdienas un atvaļinājums;
- virsstundu darbs ir ierobežots. Virsstundu darbs tiek apmaksāts šādi: alga x 1,5 stundā par pirmajām 2 stundām un alga x 2 par pārējām stundām. Darba devēji var pieprasīt kompensēt virsstundu darbu ar papildu brīvdienām.
- darbiniekam pienākas 12 apmaksātas svētku dienas un ikgadējais atvaļinājums, kas nepārsniedz 28 kalendārās dienas.
- sievietēm tiek piešķirts apmaksāts maternitātes atvaļinājums 70 dienas pirms un pēc bērna piedzimšanas. Atvaļinājums ir garāks, ja dzemdības bijušas ar sarežģījumiem un piedzimuši vairāki bērni. Vecākam vai faktiskajam bērna kopējam ir tiesības uz daļēji apmaksātu atvaļinājumu līdz 3 gadu vecumam. Maternitātes atvaļinājuma izmaksas sedz Krievijas Valsts Sociālās Apdrošināšanas fonds.

Darba attiecību pārtraukšana

Darba attiecības var pārtraukt abpusēji vienojoties, ja beidzas darba līguma termiņš u.c. gadījumos. Par aiziešanu darba devējs jābrīdina 2 nedēļas iepriekš, ja līgumā nav noteikts savādāk. Darba līgumu, kas noslēgts uz noteiktu laiku, var pārtraukt pamatojoties uz darbinieka vajadzībām.

Darba devējs var uzteikt darba vietu, ja:

- darbinieks iesniedzis nepatiesus dokumentus;
- darbinieks sistemātiski bez attaisnojuma nepilda darba pienākumus;
- atbildīgais par finansēm veic darbības, kas kaitē uzņēmumam.

Darba kodekss paredz, ka pēc darba devēja iniciatīvas nevar pārtraukt darba attiecības ar sievieti stāvoklī, sievieti ar bērnu līdz 3 gadu vecumam, vientuļo māti ar bērnu līdz 14 gadu vecumam vai ar bērnu invalīdu līdz 16 gadu vecumam.

Ārvalstnieku nodarbināšana

Visiem ārvalstniekiem, kas nodarbināti Krievijas teritorijā, nepieciešama darba atļauja. Lai nodarbinātu ārzemnieku, darba devējam jāpieprasa un jāsaņem atļauju no Federālā imigrācijas biroja.

Uzņēmējdarbības formas

Galvenie Krievijas uzņēmējdarbības veidi: atvērta vai slēgta akciju sabiedrība, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, līgumsabiedrība, individuālais uzņēmums un ārvalstu uzņēmuma filiāle.

Akciju sabiedrības

Akciju sabiedrība ir viena no visbiežāk izmantotajām juridiskajām formām Krievijā. Akciju sabiedrībā dalībnieku skaits nav ierobežots. Akcionāri ir atbildīgi par uzņēmuma saistībām sava ieguldījuma apmērā.

Akcionāru kopsapulcē ievēl direktoru valdi. Direktoru valdes dalībnieku skaits ir nepāra, un to pilnvaras ir noteiktas uzņēmuma statūtos. Akcionāru kopsapulcei jānotiek vismaz reizi gadā.

Ir divu veidu akciju sabiedrības:

Slēgta akciju sabiedrība (abreviatūra krievu valodā – 3AO):

- Statūtkapitāls nedrīkst būt mazāks par 10 000 RUB (~170 LVL);
- Valdē jābūt vismaz 3 direktoriem;
- Lai pārdotu akcijas, akcionāram jāsaņem pārējo akcionāru piekrišana, kuriem ir pirmpirkuma tiesības;
- Ja dalībnieku skaits pārsniedz 50, uzņēmums pārreģistrējams par publisku akciju sabiedrību.

Publiska akciju sabiedrība (OAO):

- Statūtkapitāls nedrīkst būt mazāks par 100 000 RUB (~1 700 LVL);
- Valdē jābūt vismaz 5 direktoriem;
- Akcijas var izlaist publiskā piedāvājumā

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (OOO)

Sabiedrību ar ierobežotu atbildību parasti izvēlas ārvalstu kompānijas. Minimālais SIA pamatkapitāls ir 10 000 rubļu (~200 LVL). Līdzīgi kā Latvijā, ievērojamākā atšķirība starp SIA un AS ir kapitāla sadale daļās, kas pēc Krievijas likumdošanas nav vērtspapīri. SIA statūtos var noteikt kapitāla daļu pārdošanas aizliegumu. SIA dalībnieks var izstāties no uzņēmuma jebkurā laikā, pieprasot sabiedrībai (vai pārējiem dalībniekiem) kompensēt sabiedrībā ieguldītos aktīvus. Ja dalībnieku skaits pārsniedz 50, tad SIA pārreģistrējams par publisku AS.

Līgumsabiedrība ar pilnu atbildību

Līgumsabiedrības dalībniekiem ir neierobežota atbildība par līgumsabiedrības saistībām, kas nozīmē, ka kreditori var apķīlāt dalībnieka aktīvus. Līgumsabiedrības nosaukumā jāietver vismaz viena dalībnieka nosaukums. Dalībniekiem nav nepieciešams ieguldīt vienādu kapitāla apjomu, tomēr visi vienlīdz atbild par zaudējumiem. Tāpat dalībniekiem ir vienādas tiesības piedalīties līgumsabiedrības vadībā.

Jaukta līgumsabiedrība

Jauktas līgumsabiedrības veido viens vai vairāki partneri ar ierobežotu atbildību un viens vai vairāki ar pilnu atbildību. Pilnas atbildības partneriem ir neierobežota atbildība par sabiedrības saistībām, savukārt dalībnieki ar ierobežotu atbildību par saistībām atbild atbilstoši ieguldījumam. Partneris ar ierobežotu atbildību nepiedalās kompānijas vadībā. Jaukta līgumsabiedrība ir juridiska persona attiecībā uz nodokļu iemaksu.

Reģistrācija

Juridiskās personas reģistrācija parasti ilgst 3-5 nedēļas. Dokumentus jāiesniedz krievu valodā, tulkojumam jābūt notariāli apstiprinātam. Valsts nodeva AS vai SIA reģistrācijai ir 4000 rubļu (~68 LVL). Līdzīgi kā Latvijā 50% no SIA pamatkapitāla jābūt iemaksātiem uzņēmumu reģistrēšanas brīdī, pārējie 50% jāiemaksā atbilstoši statūtiem, bet gada laikā pēc reģistrācijas. Savukārt 50% akciju sabiedrības kapitāla jāapmaksā 3 mēnešu laikā pēc reģistrācijas un pārējie 50% atbilstoši statūtiem gada laikā pēc reģistrācijas.

Filiāles un pārstāvniecības

Ārvalstu juridiskā persona var nodibināt pārstāvniecību vai filiāli. Pārstāvniecība var veikt biznesa sagatavošanas darbus, savukārt filiāles darbību nosaka mātes uzņēmums un tā var veikt visas nepieciešamās darbības, tajā skaitā izpildīt tirdzniecības līgumus.

Ārvalstu investoru filiālei un pārstāvniecībai nav juridiskas personas statuss. Pārstāvniecībām un filiālēm netiek piemēroti vairāki Krievijas nodokļi.

Lai varētu atvērt pārstāvniecību vai filiāli, tām jāpanāk valsts institūciju akcepts un jāakreditējas. Valsts nodeva par filiāles akreditāciju ir 120 000 rubļi (~4100 USD). Valsts nodeva par pārstāvniecības reģistrāciju atkarīga no akreditācijas perioda (1 gads ~ 1000 USD, 3 gadi ~ 2500 USD). Parastais akreditēšanas laiks ir 3–6 nedēļas.

Nodokļu sistēma

Krievijas nodokļu likmes 2010. gadā

Nodoklis	Likme	Piezīmes
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	20%	
Ieturamais nodoklis	9% - dividendes Krievijas rezidentiem un uzņēmumiem 15% - dividendes ārvalstu rezidentiem un uzņēmumiem 20% - procentu likme nerezidentiem 20% - autora honorārs nerezidentiem	
Faktiskais īpašuma nodoklis	līdz 1,5%	Likmes atkarīgas no īpašuma kadastra vērtības.
Īpašuma nodoklis	2,2%	Federālās valdības piemērotā īpašuma nodokļa maksimālā likme ir 2,2%. Ar īpašuma nodokli apliek kustamo un nekustamo īpašumu, izņemot zemi. Nodokli aprēķina pēc aktīvu bilances vērtības.
Sociālās iemaksas	26% no 2010. gada 1. janvāra par ienākumiem līdz 415 000 RUB (~13,217 USD) 34% no 2011. gada 1. janvāra	
Pievienotais vērtības nodoklis	Standarta likme - 18% Samazinātā likme 10% un 0%	Ar PVN apliek preču pārdošanu, pakalpojumu sniegšanu, īpašuma tiesību nomaiņu un preču importu
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Pamatlikmes: 13% Krievijas rezidentiem par ienākumiem, kas gūti Krievijā un ārvalstīs 30% nerezidentiem par Krievijā gūtajiem ienākumiem	